

тъй студена, така безучастна, както и по-рано, за което ще бъде разказано въ посвятената за третето сражение глава.

Благодарение на нашето прѣстѣпно бездѣйствие, ние оставихме на Великия Князь Николай пълна свобода на дѣйствиe, за да успѣе да обкрѣжи Османъ-паша съ всичко, което можеше да събере подъ рѣка, и, този път вече, да го стегне здраво като въ желѣзни обрачи. Лжчитѣ на надеждата, които блѣщукаха за насъ прѣзъ течението на нѣколко мѣсеца, трѣбваше да изчезнатъ.

По каква метода, прочее, дѣйствуваха нашитѣ началници? Това, разбира се, не бѣше нито по Фридриховски, нито по Наполеоновски . . . ; но това бѣше методата на «седемдесетата» година. Можехме да си въобразимъ, че сме на Саара или на Мозель; и на всѣкъдѣ: храбрость и неспособность!

Цѣлата наша метода състоеше въ това: да се биемъ. — Да се биемъ съ руситѣ! Това е то война! Да се биемъ съ пруситѣ!

Между този способъ на разбиране и водене на война, и способа като какъ трѣбва тя да бъде разбираана — има такава голѣма разлика, каквата между денятъ и нощта.

Иска ми се да вѣрвамъ, че мнозина отъ насъ сега ще могатъ по-добрѣ да оцѣнятъ тази разлика; но тогава ние бѣхме твърдѣ близко къмъ франко-пруската война; казватъ, че, за да се поправи единъ лошъ примѣръ, трѣбва да се изминатъ за това тридесетъ години. Днесъ вече сжщитѣ погрѣшки нѣма да се повторятъ; ще се допуснатъ, може би нови, но до толкова груби — никога, разбира се въ онѣзи армии, на които развитието напредва.